

PÄÄLLIKÖN POLTTAJAISET

Vainajain polttohautaus oli vallitsevana tapana suomalaisten ja karjalais-ten keskuudessa, kunnes se pakanuuden ajan lopulla väistyi kristillispe-räisen maahautauksen tieltä. Poltettavan vainajan mukaan annettiin hau-dantakaisessa elämässä käytettäväksi evästä sekä aseita ja tarvekaluja. Vaimon oli kai usein seurattava miesvainajaansa roviolle ja mahdollisesti surmattiin orjiakin, kuten germaaneilla oli tapana. Päälliköt poltettiin joskus sotapurressaan, koskapa erinäisissä Länsi-Suomen polttohaudoissa on runsaasti veneen nauvoja. Perniön Yliskylästä on eräästä polttohaudas-ta löydetty 850 venenaulaa, joten sotapursi on ollut jo melkoisen iso.

SOTAA SEURASIVAT rauhan vuodet. Rauhaa ei solmittu, se syntyi itsestään. Lännen miehet ei-vät saapuneetkaan pitkiin aikoihin muuten kuin rauhan asioissa, kauppamatkoillaan.

Kuningas Kauton jälkeen valittiin Nuorto hei-mon päämieheksi. Hän oli silloin jo keski-ikäinen mies, mutta yhä kiersi veri levottomana hänen suo-nissaan. Hän ei ollut rauhan ruhtinas, vaan sodan ja meren kuningas.

Lännen viikingit ryöstivät kerran ohikulkiessaan kylän. Kuningas Nuorto suuttui, keräsi miehensä ja purjehti länteen. Runsas saalis matkassaan hän palasi retkeltään.

Sitten matkasivat idän miehet kerran länteen ja polttivat kylää.

— Ne olivat Karjalanpohjan miehiä, virkkoi ku-ningas asiasta kuultuaan. — Samaa sukua kuin mekin, täällähän niitä on käynyt kaupoillaan. Sa-maa kieltäkin puhuvat, mutta kylän polttivat. Pol-tan heiltä monta.

Kuningas Nuorto purjehti karjalaisten rannoille ja ryösti sekä poltti monta kylää. Karjalaiset kävi-vät kostamassa.

Näin käytiin sotaa lännessä ja idässä ja väliin kotinurkissakin.

Kerran ei kuningas palannutkaan retkeltään. Muut purret tulivat, mutta kuninkaan pursi oli poissa.

— Sotaan sortui kuningas Nuorto, kertoivat tu-lijat. — Purjehdimme Karjalanpohjaan ja sousim-me jokea pitkin Aallokkaaseen. Myrsky hajotti purtemme. Kuninkaan pursi joutui meistä erilleen. Taistellessaan karjalaisten kanssa kaatui kuningas ja purtensa upposi. Sinne jäi ruumiinsakin.

Näin kertoivat miehet. Valittiin uusi kuningas

kaatuneen sijaan. Vähitellen kuningas Nuorto unohtui.

Monien vuosien kuluttua kulki idästä mies, jota tuskin enää tunnettiin. Hän oli kuningas Nuorron miehiä. Ihmetellen kuunneltiin hänen tarinansa:

— Veden varaan jouduin, kun kuninkaan pursi upposi. Karjalaiset nostivat minut veneeseensä ja veivät kyläänsä. Orjaksi tekivät vapaan miehen.

— Peijaisia viettivät Karjalan miehet. Heiltäkin oli kaatunut kuningas. Ison kokon tekivät suurista puista. Sen harjalle kohottivat kuninkaansa sota-purren, nostivat purjeen, sijoittivat paikoilleen ai-rot ja melan. Ja purteen asettivat kuninkaansa ruumiin.

— Peijaisiin kokoontui kansaa läheltä ja kau-kaa. Kuollutta päämiestä surivat monin menoin ja toimituksin. Vihdoin sytyttivät rovion. Vainajan hevosen keihästivät isäntänsä seuraksi manalan retkelle. Evästä vainaja oli jo saanut purteensa. Jy-viä sinne panivat ja juotavaa myös sekä kaikkea muutakin tarpeellista. Rovion palaessa väänsivät kelvottomiksi kuninkaan aseet ja heittivät nekin purteen. Kansan katsoessa paloi rovio, pursi ja ku-ninkaan tomu, ja savun mukana nousi hänen hen-kensä ylhäisiin ilmoihin. Sitten kokosivat miehet kuninkaan ja veneen tähteet sekä palaneet aseet, hautasivat ne maahan ja vierittivät päälle kum-mullisen isoja kiviä.

— Kokonaisen yön itkivät naiset haudalla pyy-täen kuninkaan henkeä suojaamaan kansaansa, ja miehet muistelivat hänen hyviä tekojaan. Näin tekivät.

— Muutamana aamuna toivat aallot rantaan vainajan. Kyläläiset eivät sitä tunteneet, mutta mi-nä tunsin. Nuorto-kuningas se oli. Kuultuaan vai-